

Kaikuja Kaikuja Kaikuja

Lemmikkilinnut Kaijuli ry:n uutiskirje 1 / 2013

Sisällysluettelo

Yhdistys ja kolumnit:

Pääkirjoitus	3
Kevätkokouksen asiaa	4
Kolumni	5
Tulevia tapahtumia	6
Barbaran blogi	7

Artikkelit:

Möykky-neitokakadun sairaskertomus	9
Lintubongausta Costa Ricassa osa 1: Kolibreja	11
Lisää neitokakaduja Ruotsista	14
Lemmikkilinnun hyvinvointi: Virikkeellistäminen	17

Tapahtumat:

Papukaijojen käyttäytymis- ja koulutusseminaari	19
---	----

Vakiopalstat:

Kasvattajat esittäytyvät: Mia Niemi	23
Sijoituslinnut: Kahden sijoitusharmaan tarina	26
Terminologiaa: Jackpot	29
Tee-se-itse: Pelkkä ruoka leluna	30
Lukijan kuva	31

Kaikuja 1/2013

Kaikuja on Lemmikkilinnut Kajuli ry:n kahdesti vuodessa digitaalisena ilmestyvä uutiskirje, joka sisältää tietoa yhdistyksen toiminnasta sekä muita mielenkiintoisia lyhyitä juttuja.

Palautteen ja kehitysehdotukset voi lähettää sähköpostilla osoitteeseen sihteeri@kajuli.fi tai yhdistyksen keskustelufoorumille.

Numero 2/2013 ilmestyy syksyllä.

Toimitus

Päätoimittaja ja taitto: Jarmo Tuutti
Hanna Miettinen
Laure Kurkela

Mukaan yhdistystoimintaan?

Haluatko olla mukana kehittämässä yhdistyksen toimintaa sekä samalla edistämässä lemmikkilintuharrastusta Suomessa?

Tekemistä löytyy varmasti jokaiseen makuun ja jokaisen aikatauluihin sopivasti. Tule mukaan!

Jos kiinnostuit, ota yhteyttä yhdistyksen puheenjohtajaan, joka voi kertoa lisää: tinttu@kajuli.fi

Liity jäseneksi

Etkö ole vielä yhdistyksen jäsen? Liittymällä jäseneksi saat käyttöösi yhdistyksen tarjoamat jäsenedut sekä tuet yhdistyksen toimia lemmikkilintujen hyvinvoinnin edistämiseksi Suomessa.

Lisätietoa yhdistyksen sivustolta:

<http://kajuli.fi/yhdistys/liittyminen-jaeseneksi>

Kansikuva: Ida-Emilia Kaukonen

Pääkirjoitus

Takaisin sorvin ääreen

Tällä kertaa jouduitte valitettavasti odottamaan lehden ilmestymistä pidempään. Pahoittelut kaikille lukijoille siitä, syynä olivat yksinkertaisesti allekirjoittaneen kevään odotettua hankalammaksi muuttuneet asunnonvaihtokuviot. Esimerkiksi taittamisessa käyttämäni pöytäkone oli pitkään laatikossa odottamassa uuteen kotiin pääsyä. Mutta nyt alkaa elämä jälleen olemaan raiteillaan ja linnutkin saivat uudessa kodissa upeat tilat (näistä ehkä esittelyä jossain loppuvuoden numerossa).

Koska yksi numero jäi välistä, tästä numerosta tuli yhdistetty numero. Tämän ansiosta tämä on myös hieman aikaisempaa pidempi. Lisäksi olen uudistanut ulkoasua hieman samaan suuntaan, mitä viime vuoden Kaijuttimessa käytin. Muuten odotettavissa on jälleen kevyempiä juttuja, sekä loppuvuodesta taas asiapainotteinen Kaijutin.

Jutut on tällä kertaa värikoodattu: oranssilla ovat alun kolumnit yms, vihreällä artikkelit, violetilla tapahtumat sekä punaisella muut vakiopalstat.

Yritän edelleen pitää uutiskirjettä kevyempänä julkaisuna: siinä missä jatkossakin Kaijutin on tuhti paketti asiapohjaisia artikkeleita, Kaikuja taas sisältää enemmän tavallisten ihmisten kirjoituksia harrastuksesta ja elämästä lintujen kanssa. Mutta tällainenkaan lehti ei synny itsestään: jotta voisimme kertoa ihmisten tarinoita, tarvitsemme niitä.

Lehden pienen toimituskunnan tarinat loppuvat nopeasti, mutta toisaalta uskon, että jokaisella harrastajalla olisi ainakin yksi mielenkiintoinen tarina kerrottavana. Miten harrastus alkoi? Haitko juuri uuden linnun? Miten sen kanssa sujui? Millainen lintu on luonteeltaan? Eli rohkeasti kirjoittamaan tarinoita! Toimitus kyllä auttaa oikeinkirjoituksen ja kieliasun kanssa.

Uutiskirjeen lisäksi myös yhdistyksen kevätkokouksen pöytäkirjan julkaisu hieman venähti (johtuen lähinnä siitä, että allekirjoittanut on myös yhdistyksen sihteeri). Tätä tosin ei ole kukaan ainakaan vielä kaipaillut, mutta tietenkin avoim-

Jarmo Tuutti, päätoimittaja

Allekirjoittaneen voit tavata mm. yhdistyksen tapahtumissa. Otan mielelläni vastaan ajatuksia ja ehdotuksia myös yhdistyksen toiminnan kehittämiseksi.

Voit olla yhteydessä myös yhdistyksen foorumin kautta. Kirjoitan siellä nimimerkillä "fouro". Lisäksi sähköpostia voit laittaa osoitteeseen sihteeri@kajuli.fi.

muuden merkeissä pyrimme jatkossa nämä saamaan kaikkien luettavaksi mahdollisimman ripeästi.

Täysin uusia hallituslaisia ei tällä kertaa ollut kuin yksi: Mia Niemi. Erillistä esittelyä ei hänestä tarvinne tehdä, sillä Mia esittäytyy tämän numeron kasvattajien esittelyjutussa.

Tämä toimiikin pienenä aasinsiltana myös siihen, että muistakaa hakea kasvattajasertifikaattia, jos pesitätte lintujanne yhtään säännöllisemmin! Sen lisäksi, että saatte sertifikaatin sekä näkyvyyttä (ja oman palstan myynti-ilmoituksia varten), autatte myös suomalaista lintuharrastusta: mitä isompi yhdistyksen eettisen kasvatuksen projekti on, sitä paremmin se ehdistää lintujen hyvinvointia Suomessa.

Ps. Uudesta kodista ei ole vielä paljoa kuvia julki, mutta laitoin omille nettisivuilleni kertomuksen neitsikkähäkin rakentamisesta: <http://www.papukaija.fi/tee-se-itse/hakit-ja-aviaariot/123-iso-aviaario-neitokakaduille>

» [Palaa sisällysluetteloon](#)

Yhdistysasiaa

Kevätkokouksen asiaa

Yhdistyksen kevätkokous järjestettiin maaliskuun alussa Tampereella. Tässä tärkeimpiä keskustelunaiheita kokouksesta. Muuten yhdistyksen toimintaa on tarkoitus edelleen jatkaa, kuten aikaisemmin, ja kehittää sitä mukaa, kun tarvetta ja ideoita tulee esiin.

Hallitus ja muut toimihenkilöt

Hallitus jatkaa melko pitkälti samalla kokoonpanolla, kuin aikaisemmin. Anni Pohja palasi hallitukseen yhden väli vuoden jälkeen ja Mia Niemi on uusi hallituslainen.

Virallisina työryhminä toimivat Eettisen kasvattamisen työryhmä, Toimitus, Messutyöryhmä sekä Jäsenmäärän kasvattamisen työryhmä.

Rahojen käyttö

Yhdistyksen oletettiin tekevän pientä voittoa Barbaran seminaarilla, jonka takia keskusteltiin rahojen käytöstä. Ajatuksena on painattaa printtimateriaalia tarpeen mukaan. Messuille ja muihin tapahtumiin jaettavaksi tehdään yksi hieman laajempi esite, ja muut esitteet suunnitellaan niin, että niitä on helppo tulostaa itse.

Yhdistyskysely 2013

Kokouksessa käytiin läpi yhdistyskyselyn tuloksia. Vastaajamäärä oli hieman aikaisempaa pienempi (oletettavasti siksi, että tällä kertaa ei arvottu palkintoa). Pääpiirteittäin tulokset olivat samalla tasolla, kuin edellisenä vuonna. Muutamia kehitettäviä kohteita oli saatu parempaan suuntaan.

Tapahtumat

Tapahtumien osalta tärkein huomio lienee se, että yhdistys pyrkii taas elvyttämään paikallisia pieniä lintupäiviä. Näin pysymme olemaan paremmin esillä muuallakin Suomessa. Tämä kuitenkin vaatii paikallista aktiivisuutta sekä osallistujia, sillä Etelä-Suomesta ei kannata muutaman tunnin lintupäivän takia lähteä ajamaan kovin kauaksi.

Teksti: Jarmo Tuutti

Yhdistyksen sääntömääräinen kevätkokous järjestettiin Tampereella 2.3. Paikalla oli kourallinen yhdistyksen aktiiveja, kuten yleensä pelkkien yhdistyskokousten kohdalla. Kevätkokouksessa valittiin yhdistyksen hallitus seuraavaksi vuodeksi.

Nettisivujen uudistaminen

Yhdistyksen nettisivuista on työn alla uusi versio, josta pyritään tekemään entistä selkeämpi. Lisäksi sivustolle pyritään luomaan kasvattaja-osiota, josta löytyisi paljon paremmin tietoa myös lintujaan pesittäville henkilöille.

Syyskokous

Syyskokous pyritään järjestämään tällä kertaa Jyväskylän tienoilla syyskuussa mökkiviikonlopun yhteydessä. Tämä oli tavoitteena jo kevätkokouksen osalta, mutta koska riskinä oli iso osallistujakato Barbaran seminaarin sekä PetExpon takia, päätettiin tämä suunnitelma haudata.

Kolumni

Häkkikokosuositukset ovat välttämätön riesa

Lintuhäkkien koot ovat yksi jatkuva keskustelunaihe. Myös Kaijuleiden tavoitteina eläinsuojelulain uudistukseen on saada lakiin tai asetuksiin sitovat vähittäiskoot. Itse henkilökohtaisesti näen lintuhäkkien vähittäiskoot välttämättömänä riesana, joista on paljon hyötyä, mutta joskus jopa haittaa.

Häkkikokosuositusten hyvät puolet lienevät melko selviä. Suurin osa harrastajista ei koskaan osallistu sen isommin lemmikkilintuja koskevaan keskusteluun. He lukevat oppaita ja toimivat sen mukaan. Harvoilla on muutenkaan mahdollisuutta arvioida sen enempää lemmikkilintujen oikeita tarpeita (onko kenelläkään?), joten he hakevat oppaista ohjeita. Jonkun on pystyttävä lintua hankkivalle henkilölle kertomaan, minkä kokoinen häkki olisi hyvä hankkia.

Lisäksi aina valitettavasti löytyy ihmisiä, jotka haluavat mennä läpi siitä, missä aita on matalin. Tällaisten ihmisten takia tarvitaan sitovat ohjeet, jotka takaavat eläimille vähintään jonkin tasoiset olot. Myös häkkien kokoja varten.

Mutta mitä ongelmia suosituksissa tai vaatimuksissa sitten on?

Tällä hetkellä käytetään yleisesti entisiä Maa- ja metsätalousministeriön vähittäiskokosuosituksia, joita nykyisistä asetuksista ei edes löydy. Ensimmäinen kysymys lienee se, että mihin tällaiset suositukset pohjautuvat? Eläinten pidossa minimivaatimusten päättäminen on äärimmäisen vaikeaa. Tämä lienee osittaisena syynä siihen, miksi suositukset ovat poistuneet asetuksista. Pitäisi varmaankin lähteä liikkeelle siitä, mitä linnun halutaan pystyä tekemään häkissä.

Ilmiselvä haaste häkkikokosuosituksissa tai -vaatimuksissa on se, että kaikki samankaan lajin linnut eivät vietä häkeissä yhtä pitkiä aikoja. Kaksi tai kolme tuntia valvellaoloaikansa aikana häkissä oleva lintu ei luonnollisesti tarvitse niin isoa häkkiä, kuin saman verran päivässä häkin ulkopuolella oleva lintu. On mielestäni kohtuutonta vaatia lintuja aina vapaana

Teksti: Jarmo Tuutti

Kolumni on uutiskirjeen vakiopalsta, jossa kirjoittaja voi tarkastella lemmikkilintuharrastusta ja sen ilmiöitä ja jakaa omia mielipiteitään.

Kolumnin näkökulmat eivät välttämättä vastaa yhdistyksen näkemyksiä, vaan ovat kirjoittajan mielipiteitä.

Jos haluat kirjoittaa kolumnin johonkin numeroon, ota yhteyttä: sihteeri@kajuli.fi

pitävää henkilöä ostamaan kallista häkkiä vain lintujen nukkumapaikaksi, josta ne pääsevät aamuisin ulos kiipeilemään ympäri kotia löytyville telineille.

Toinen haaste varsinkin nykyisissä suosituksissa on se, että ne pohjautuvat vain linnun kokoon. Osa amatsoneista ja harmaapapukaijoista mahtuisi näiden mukaan 0,75 neliömetrin häkkiin. Itse en lähtökohtaisesti pitäisi näitä lajeja näin pienissä häkeissä. Pitäisikin tutkia enemmän eri lajien lajityypillistä liikkumista ja käyttäytymistä.

Entä sitten vaadittava lisätila/lintu? Jos henkilöllä on oikeasti mahdollisuus vain 0,75 neliömetrin häkkiin, olisiko parempi pitää siellä vain yhtä neitokakadia, sillä toinen vaatisi näiden suositusten mukaan 0,1 neliometriä lisää tilaa. Mutta tässä hypoteettisessa tilanteessa uskoisin linnun voivan paremmin lajitoverin kanssa, vaikka se ei saisikaan tuota 0,1 neliometriä lisää tilaa. Itse toisin päivätöissä käyvänä henkilönä hankkisin neitokakaduillekin tätä isomman häkin. Ratkaisin ongelman rakentamalla omille neitokakaduilleni aikoinaan kahden neliömetrin häkin, kun opintojen jälkeen aloitin töissä (aikaisemmin häkin koko oli muistaakseni noin 1,2 neliometriä). Kaikilla ei tietenkään ole mahdollisuuksia näin isoihin häkkeihin, mutta kannattaa silti pyrkiä aina parempaan.

» [Palaa sisällysluetteloon](#)

Kolumni: Häkkikokosuositukset ovat välttämätön riesa

Tästä päästäänkin erittäin hankalaan kysymykseen: miten vähittäissuositukseen tulisi suhtautua? Mihin tilanteisiin ne riittävät? Toisaalta harrastusta pitäisi pysyä harrastamaan niin, ettei tarvitsisi jatkuvasti potea huonoa omaatuntoa (varsinkin jos toimii suositusten mukaan). Toisaalta pitäisi pyrkiä parantamaan lemmikkiensä oloja aina mahdollisuuksien mukaan. Voiko vähittäissuositukset rimaa hipoen ylittävä linnunomistaja olla tyytyväinen, vai pitäisikö hänen yrittää kasvat-
taa tuota tilaa, jos mahdollisuus tulee?

Itse näen häkkikokosuositukset välttämättömänä riesana. Niitä tarvitaan, mutta niitä ei tulisi lukea kuin piru raamatua. Tosin harvassa ovat ne tilanteet, joissa voisin suositella joustamaan nykyisistä suosituksista alaspäin. Aina kun mahdollisuus on, suosittelisin hankkimaan suosituksia reilustikin isompaa häkkiä. Itse huomasin, että siirrettyäni kultaposkiamatsonini 2 neliömetrin häkistä 4,5 neliömetrin häkkiin, ovat ne pystyneet kiipeilyyn lisäksi lentämään huomattavasti paremmin ja enemmän. Nykyisin molemmat linnut pyrähtelevät häkin sisälläkin aktiivisesti.

Tämä on kuitenkin vain oma näkemykseni asiaan. Yhdistyksen kanta vaatimuksiin tarkentunee seuraavan muutaman vuoden aikana. Nähtäväksi jää, mikä on laisäätäjien ja viranomaisen kanta, ja tuleeko uuteen eläinsuojelulakiin (tai siihen liittyviin asetuksiin) vähittäisvaatimuksia.

Yhdestä asiasta olen kuitenkin erittäin iloinen: nykyisin näkee yhä enemmän isoja lintuhäkkejä, aviaariota sekä jopa lintuhuoneita. Ja yhä isompi osa näistä ihmisistä on sellaisia, jotka eivät osallistu aktiivisesti yhdistyksen toimintaan, vaan ovat ns. "tavallisia" lintuharrastajia.

Tulevia tapahtumia

Näiden lisäksi yhdistys järjestää pienempiä tapahtumia ja lintupäiviä lyhyemmillä varoitusajoilla. Tuoreimmat tapahtum tiedot löytyvät aina yhdistyksen keskustelufoorumilta:

<http://forum.papukaijat.net/index.php?board=3.0>

Turun messut

Paikka: Turun Messu- ja Kongressikeskus

Aika: 23.-25.8.2013

Turun messut ovat suuret yleismessut, joilla Kajuleillakin on tänä vuonna osasto. Perjantaina on yksi vuoro, lauantaina ja sunnuntaina kaksi. Rohkeasti mukaan!

Mökkiviikonloppu ja syyskokous

Paikka: Oletettavasti jossain Jyväskylän lähellä

Aika: Syyskuu

Yhdistyksen perinteinen syksyinen mökkiviikonloppu pyritään järjestämään syyskuussa Jyväskylän lähistöllä, jotta pohjoisemmassa asuvat harrastajat pääsisivät mukaan.

Mökkiviikonloppu onkin erinomainen tilaisuus päästä tutustumaan muihin harrastajiin hieman paremmin. Samalla järjestetään myös yhdistyksen sääntömääräinen syyskokous.

Lemmikkimessut

Paikka: Helsingin Messukeskus

Aika: 23.-24.11.2013

Kajulit on mukana tänäkin vuonna Helsingissä järjestettävillä Lemmikkimessuilla. Mukaan tarvitaan taas paljon ihmisiä lintujen kanssa. Eli rohkeasti mukaan, messut ovat aina hauskoja tapahtumia!

[» Palaa sisällysluetteloon](#)

Barbaran blogi

Aggressioksi kääntyvä innostus

Viimeaikaisessa papukaijojen koulutusseminaarissa olin onnekas saadessani työskennellä kahden mahtavan aran kanssa. Toinen niistä oli panamanara. Nämä kaverit muistuttavat paljon smaragdiaroja (sotilasara), mutta ovat paljon suurempia. Tämä kyseessä ollut iso poika painoi noin 1400 grammaa, joka on enemmän kuin jotkut hyasinttiarat joita olen tavannut! Panamanaran nimi oli Willie, ja toinen ara oli vihersiipiara nimeltään Nico.

Sen lisäksi että ne olivat aroja, näillä linnuilla oli yhteistä se, että ne molemmat halusivat "mulkoilla" minua. Ehkä minun pitäisi selventää. Yksi käytösmaalleista, joita monet arat ilmentävät, sisältää katsekontaktin luomisen, yleensä jonkinasteista silmien zoomailua, kasvojen punastumista ja asennon kääntämistä. Joskus tämän yhteydessä päästetään vienoja äännähdyksiä kuten pusun ääni tai "hei". Tämä hurmaava käytös on melkoisen karismaattista ja yleensä saa aikaan lintuihmisissä yhtälailla innostuneen reaktion. Monessa tapauksessa tämä vahvistaa papukaijan tempua. Tämän kaltaisen vuorovaihtuksen ongelma on, että se nostattaa kiihtymyksen tasoa linnussa. Ja aika usein tämä voi helposti muuttua aggressiiviseksi käytökseksi.

Kuvatunlainen innostus ei ole ongelma, mikäli sinulla ei ole aikomuksia laittaa käsiäsi tai muita ruumiinosia linnun lähelle. Mutta mikäli tarkoituksesi on toimia koulutussessiossa, tämä voi tuottaa haasteita. Ensimmäinen haaste on lisääntynyt aggressiivisen käytöksen riski. Toinen ongelma on puolestaan se, että lintu voi olla usein niin pakkomieltainen saadakseen lisää aikaa kasvokkain kouluttajan kanssa, että menettää keskittymiskykensä, mikä puolestaan häiritsee oppimista.

Good Bird -blogi on uutiskirjeen vakiopalsta, johon jokaista numeroa varten valitaan käännettäväksi yksi Barbara Heidenreichin blogikirjoitus.

Käännös: Laure Kurkela

Good Bird Inc.

<http://www.goodbirdinc.com/>

Good Bird Blog

<http://goodbirdinc.blogspot.com/>

Barbara Heidenreich on toiminut ammattilaisena eläintenkouluttajana vuodesta 1990 ja tällä hetkellä jatkaa työtään Good Bird Inc. -yrityksensä parissa, joka tarjoaa papukaijojen käyttäytymiseen ja kouluttamiseen liittyviä palveluita lemmikkipapukaijojen omistajille.

Barbara on käynyt myös Suomessa opettamassa kahdesti Kajuleiden järjestämässä käyttäytymis- ja koulutusseminaarissa vuosina 2009, 2010 ja 2013.

[» Palaa sisällysluetteloon](#)

Barbaran blogi: Aggressioksi kääntyvä innostus

Strategiani tämän käyttäytymisen kohdalla sisältää muutamain niksien. Useimmissa tapauksissa puhuminen lisää innostuneisuutta. Tämä tarkoittaa, että itsestäni tulee hiljaisempi kouluttaja mitä voin olla. En käytä edes siltaa (kuten naksutin) tuollaisissa tilanteissa, vaan annan vain vahvisteen todella nopeasti. Vältän myös suoraa katsekontaktia lintuun ja sen sijaan katson yleensä linnun jalkoja. Voin silti nähdä linnun nokan jne. mutten vahvista käytöstä ilmeilemällä, kun vältän katsekontaktin. Jos lintu alkaa osoittaa liian kiihtyneen käytöksen merkkejä, astun kauemmas. Kun lintu on jälleen rauhoittunut, jatkan koulutussessiota.

Tämä lähestymistapa toimi mainiosti Willien ja Nicon kanssa, ja olin tyytyväinen nähdessäni molempien arojen ilmentävän enemmän rauhallista käytöstä koulutussessiodensa aikana. Willie jopa pääsi käsikammonsa yli ja astui kädelle muutaman kerran. Tämä oli kuitenkin aika jännittävää sille, joten kädellä vietetyn ajan piti olla todella lyhyt, jotta vältettäisiin vaatteiden näykkiminen reaktion toivossa. Lisäkoulutuksella Willie kyllä oppii olemaan rauhallinen kädellä pidempiäkin ajanjaksoja.

Tanssiva kakadu Snowball oli myöskin seminaarissa. Snowball saattaa kiihtyä paljonkin tanssisessiodensa aikana. Sen hoitaja Irena Schulz Bird Lovers Only -papukaijarescuesta vahvisti, että odottaminen tanssin jälkeen, kunnes Snowball on rauhoittunut, toimii ennen linnun pyytämistä kädelle. Kuten aroillakin, vuorovaikutus kakadun kanssa sen ollessa superinnoissaan voi johtaa aggressiiviseen käytökseen.

Papukaijasi innostaminen, tanssiminen ja kaikki muu hieman kiihdyttävä toiminta ei ole tietenkään täysin kiellettyä. Se voi olla toimiva vahviste toiminnoille, joihin et tarvitse käsiäsi ja jotka lintu jo osaa. Se voi toimia myös, jos olet varma, ettei innostaminen johda aggressiiviseen käyttäytymiseen juuri sinun linnullasi. Ole vain varovainen: kiihdyttävää tekemistä kannattaa välttää tahtoessasi linnun tulevan kohta kädelle tai oppivan jotakin uutta, mikäli tiedät, että lintusi saattaa napsahtaa aggressiiviseksi kiihtyessään.

Osallistu uutiskirjeen tekoon!

Uutiskirjeen tarkoituksena on sisältää tarinoita tavallisilta lintuharrastajilta. Tarinoita lintuharrastajan arjesta, sekä toisaalta vastaantulevista erikoisemmista tilanteista.

Tätä varten tarvitsemme apua teiltä lukijoilta! Jos mieleesi tulee mielenkiintoinen tarina, jonka voisit jakaa myös muiden harrastajien kanssa, ole rohkeasti yhteydessä:

sihteeri@kajuli.fi

Emme etsi uutiskirjettä varten ammattijournalisteja, vaan tavallisia ihmisiä, jotka voivat kertoa tarinansa. Halutessasi saat apua kirjoittamisen kanssa sekä tietenkin oikoluvun kanssa.

Tarinat voivat olla mitä tahansa lintuharrastukseen liittyvää: uuden linnun hankkiminen, harrastuksen aloittaminen, sairaskertomuksia, lintuaiheisia matkoja jne. Jos et ole aivan varma, olisiko aiheesi kiinnostava, ole yhteydessä, ja mietitään yhdessä, miten tarinasta saataisiin mielenkiintoinen.

[» Palaa sisällysluetteloon](#)

Möykky-neitokakadun sairaskertomus

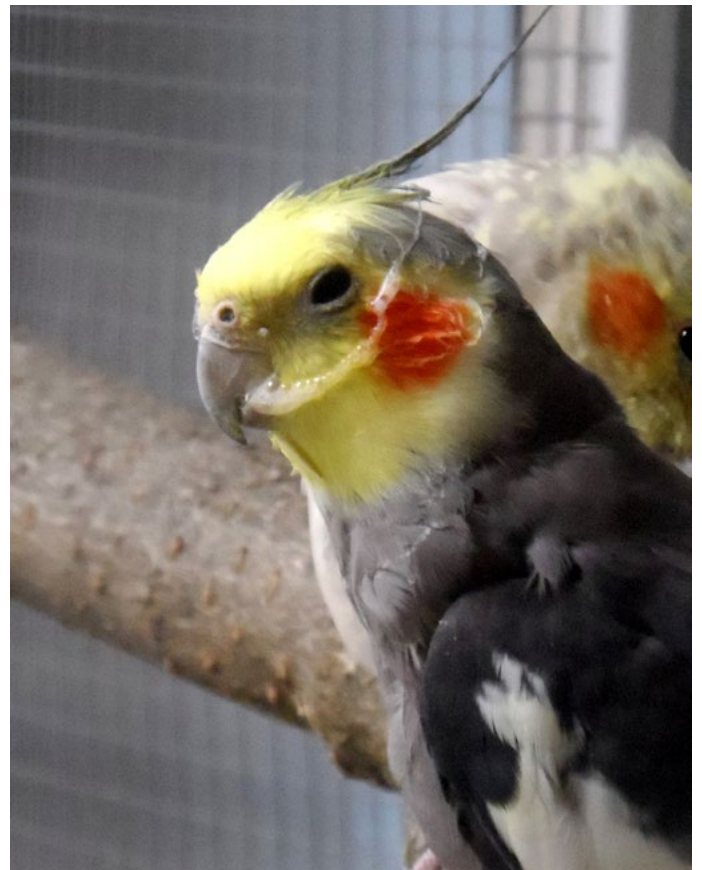
Perjantaina 25.1. huomasin iltapäivällä, että kahdesta neitokakadustani 5-vuotias koiras, Möykky ei ollut oma itsensä. Pikaisella vilauksella jo huomasin, että jokin on pielessä eikä lintu ollut oma itsensä, vaikka esimerkiksi vieraan silmään lintu olisi voinut olla täysin normaali. Sen ryhti oli hieman normaalista poikkeava ja kasvojen sulat jotenkin pielessä.

Teksti ja kuvat: Laure Kurkela

Pian selvisi syy tälle, sillä Möykky oksensi ison limälöntin. Neitokakadujen tapana on vielä ilmeisesti oksentaa päättään ravistellen, joten limassa ovat sitten posket, töyhtö ja melkein niskakin. Oksentamisen jälkeen Möykky piristyi huomattavasti, ja tässä välillä kyselin Ida-Emilialta, voiko olla mahdollista että lintu oksentaa vain kerran ja sitten piristyy. Kuulemma oli, joten tämän takia en välittömästi soittanutkaan eläinlääkärin ja varannut aikaa, jos juttu voisi olla ohi noin pienellä...

Valitettavasti näin ei kuitenkaan ollut tässä tapauksessa. Muutaman tunnin päästä Möykky oksensi samanlaista limaa uudelleen. Siemenen siementäkään ei näkynyt, enkä ollut koko päivänä todistanut linnun syövä, vaikka laitoin sille tarkoituksella herkkuhirssiä lempiorsien lähelle helpoksi syötäväksi. Yritin tavoitella paikallista eläinlääkärinä iltapäivällä heti toisen oksentamisen jälkeen, mutta ajanvarauspuhelin oli mennyt kiinni vain varttia aikaisemmin!

Saman päivän aikana laitoin linnuille lämpölampun osoittamaan nukkumaorren viereen aviaarion ulkopuolelle. Normaalin rytmin mukaisesti linnut kuitenkin vain nukkuivat orrella ja lampun lämmitysalueen piirissä, ja heti seuraavana aamuna herättyään ne siirtyivät muualle aviaarioon oleilemaan kuten normaalistikin.

[» Palaa sisällysluetteloon](#)

Möykky-neitokakadun sairaskertomus

Lauantaina aamupäivällä siirsin Möykyn aviaarion sisällä sairashäkkiin, ja tavallaan pakotin sen lämpimään. Tietty lintu sai siirtyä pois lämpölampun vaikutusalueelta, mutta nyt rajatussa tilassa sillä oli suuremmat mahdollisuudet oleilla lämmössä kuin suuressa aviaariossa olisi. Laitoin sairashäkkiin valkoiset pohjapaperit, jotta sain seurattua onko Möykky syönyt tai ulostanut. Siemenet ja hirssi säilyivät koskemattomina, sillä kuoren kuortakaan ei pohjalle ilmaantunut. Ulosteita oli normaalin linnun jätöksiin verrattuna vähän ja ne olivat hyvin pieniä.

Soitin Möykyn kasvattajalle Anni Pohjalle paniikinsekaisin tuntein, mitä teen linnun kanssa. Eläinlääkäri avautui vasta maanantaina, mutta lintu voisi menehtyä jo pelkästään heikotukseen jos se ei ole syönyt pariin vuorokauteen yhtään mitään. Sain Annilta hätäruokinnan ohjeen, ja pyydystin käsitteilyyn tottumattoman lintuparan käsiini ruokkien sitä ruiskulla varovasti suoraan suuhun. Paljon tukiruoasta meni poskille ja käsineisiin, mutta ainakin jonkin verran lintu sai syödäkseenkin, sillä ruokinnan jälkeen se jaksoi pysytellä orrella pohjalla kököttämisen sijaan.

Pari kertaa tämänkin jälkeen harrastin pakkoruokintaa, tuloksena kaksi vekkiiä sormissa sekä vihainen, mössöinen mutta selkeästi pirteämpi lintu!

Maanantaina heti ensimmäisenä tekonani soitin eläinlääkärille. Sain ajan samalle päivälle. Möykky oli selkeästi pirteämpi kuin mitä pahimmillaan ennen tukiruoointaa, ja ruokin sen pakolla vielä ennen eläinlääkärille menoa, sillä jäljistä päätellen se ei vielä kukaan ollut ruokaillut itse.

Lääkärillä lääkäri tutki, ja totesi kuputulehduksen. Möykky sai pistoksena pahaa oloa helpottavan piikin ja kotona veteen sekoitettavan antibiottikuurin. Jo parin tunnin päästä kotiutumisesta Möykky voi jo selkeästi paremmin! Se oli yhä kamalan näköinen verrattuna terveeseen ja elinvoimaiseen lintuun, pörröinen ja huonoryhtinen, naama yhä likainen oksennuksesta ja ruiskuruoasta. Mutta lääkärin jälkeen Möykky alkoi aktiivisesti syödä ja juoda itse.

Möykyn olo koheni koko ajan, ja viikon jälkeen se oli jo aika pitkälle oma itsensä. Lääkärin määräyksestä sen häkkituomio oli kuitenkin kaksi viikkoa, josta viimeiset päivät olivat yhtä huutoa terveen ja aktiivisen linnun halutessa pois pienestä häkistä.

Kiitos kyllä kuuluu eläinlääkärin lisäksi myöskin tietäväisten lintuihmisten äärettömän arvokkaista neuvoista ja tukevista sanoista!

Lintubongausta Costa Ricassa

Osa 1: Kolibreja

Costa Ricassa tavataan 52 lajia kolibreja, joista osa elää tietyillä alueille ja tietyissä metsätyypeissä, ja osaa tavataan lähes koko maassa. Useat ihmiset ruokkivat kolibreja puutarhoissaan, joko tarjoamalla keinotekoista ravintoa eli eräänlaista sokerivettä ruokinta-automaateista tai istuttamalla kukkivia kasveja, joista kolibrit pitävät.

Teksti ja kuvat: Sanna Pitkäranta

Sunnuntai 24.2.2013

Poas-tulivuori ja kansallispuisto

http://en.wikipedia.org/wiki/Po%C3%A1s_Volcano_National_Park

Koko viikon oli ollut todella pilvistä ja paikallisen mittapuun mukaan viileää. Lähdimme silti kohti Poasta. Paikalla oli paljon ihmisiä eikä tulivuoren kraaterista nähnyt yhtään mitään sankan pilviverhon takia. Lähdimme kävelemään toiselle laguunille, koska ihmiset ketoivat sen olevan pilvetön. Noin kilometrin matka pivimetsässä päällystettyä polkua pitkin ei

nyt ollut ihan sitä, mitä toivoin, kaikkien metelövien ihmistenkin takia; lintuja liikkui, mutta ne pysyttelivät piilossa tai jos joku uskaltautui hiukan lähemmäksi, ei siitä saanut ainakaan kuvaa. Jättäydyin paluumatkalla muista jälkeen ja kuljeskelin hitaasti. Näin onnistuin pongaamaan ensimmäisen kolibrin. Kyseessä oli violettisapelikolibrikoiras, joka pörräsi polun yllä oksistossa.

Violettisapelikolibri kuuluu sapelisiipikolibrien sukuun, johon kuuluu 11 lajia.

<http://fi.wikipedia.org/wiki/Violettisapelikolibri>

» [Palaa sisällysluetteloon](#)

Lintubongausta Costa Ricassa: Osa 1: Kolibreja

Koska vuoren huippu oli niin pilvinen, emme jääneet sinne pidemmäksi aikaa, vaan jatkoimme matkaa alaspäin. Pysähdyimme syömaan eräässä ravintolassa, jonka pihalla oli paljon kukkia. Ennen kuin lahdimme jatkamaan matkaa, kävelin ravintolan pihalla ja törmäsin pikkuruiseen kettukolibreihin kuuluvaan ruusukurkkukolibriin, *Selasphorus flammulaan*, joka tunnetaan englanniksi nimellä Volcano hummingbird. Tämä lintu on pyrstöineen vain 7.5 cm pitkä, koiraat painavat hiukan vähemmän kuin naaraat;koiraiden keskipaino on vain 2.5 g ja naaraiden 2.8 g

http://en.wikipedia.org/wiki/Volcano_Hummingbird

Kolibrit pitävät hauskaa ääntä, eräänlaista piippausta ja lentämisestä lahteva ääni muistuttaa pienen pientä helikopteria, mutta kuvien ottaminen näistä linnuista on todella haastavaa.

Sunnintai 3.3. 2013 Naranjon Kaupunki

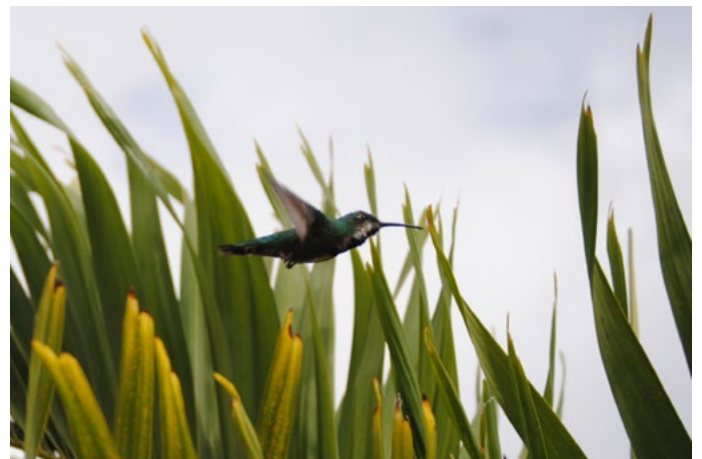
Lähdimme sukuloimaan naapurikaupunkiin, ja taas tihuutti vettä ja oli pilvistä. Sukulaisrouvan pihalla oli kukkia, hedelmäpuita ja puro – lintupongaajan paratiisi... mutta tällä kertaa ei lintuja näkynyt muutamaa hassua otusta lukuunottamatta. Pyörin pihalla kameran kanssa ja kappas, kukkivassa puussa pöräsi kolibri. Tällä kertaa kyseessä oli timanttikolibreihin kuuluva, lähes koko maassa esiintyvä ruostepyrstökolibri (*Amazilia tzacatl*).

http://en.wikipedia.org/wiki/Rufous-tailed_Hummingbird

Syy miksi olimme Naranjossa oli sukutapaaminen, johon kuului jumalanpalvelus. Kirkon ympärillä oli kaunis puutarha, jossa liikkui paljon lintuja. Ihmiset katselivat ihmeissään sukuun kuulumatonta "blondia", joka ison kameran kanssa pyöri ympäri kirkon pihaa. Yksi tuli ystävällisesti osoittamaan minulle puuta, missä oli orava. Kiitin huomiosta ja kohteliaisuussyistä nappasin kuvan myös tuosta ihan väärää elänlajia edustavasta otuksesta.

Pyöriminen palkittiin – palmun oksan ympärillä, ilmeisesti hyönteisiä metsästävässä lensi *Anthracothorax prevostii*, pensashotokolibri-naaras. Tämä hohtokolibreihin kuuluva laji on siitä isommasta päästä, 11–12 cm pitkä, koiraat painavat keskimäärin 7.2 g ja naaraat 6.8 g.

http://en.wikipedia.org/wiki/Green-breasted_Mango

Lintubongausta Costa Ricassa: Osa 1: Kolibreja

Tiistaina 5.3.2013 Florencia, San Carlos

Matkustimme tiheässä sumussa yli vuorten tädin luo Florencian kaupunkiin. Myös täällä olisi paljon lintuja, mutta koko päivän satoi, eli pongaaminen oli lähes mahdotonta. Sade lakkasi hetkeksi ja huomasin pihalla kiukkuisesti piippaavan ruostepyrstökolibrin. Yleensä kolibrit tulevat ja menevät mutta tämä yksilö ei ollut ruokailemassa, vaan pörräsi siinä jostain muusta syystä. Sitten näin sen menevän pihalla kasvaan kasviin. JIPIII!!! Sillä oli kasvissa pesä!!!

Istuskelin hiljaa terassilla ja katselin rouvan touhuja. Pesä oli täydellinen pieni savesta, sammalesta ja seitistä punottu, ja ilmeisesti rouvalla oli siellä munia. Ruostepyrstökolibrinaaraat hoitavat pesän ja poikaset yksinään ja erään lähteen mukaan ajavat kirkkaammat koiraat kauas pesästä huomiota herättämästä. Sain rouvasta muutaman mahtavan kuvan. Pesä oli n. 1,7 m korkeudella maasta ja aivan tädin ulko-oven läheisyydessä. Ilmankos rouvaa ei ihmisten liikkeitä paljon haitanneet. Oli mahtavaa seurata rouvan touhuja. Se istui pesässään putkeen noin tunnin, kävi ruokailemassa naapurin puutarhassa muutaman minuutin ajan ja palasi sitten takaisin. Yhden ruokailuhetken aikana yritin ottaa kuvaa pesän sisällöstä, mutta kuvat epäonnistuivat; joten munien määrää en osaa sanoa. Miten pesinnän kävi, sen olen unohtanut kysyä tädiltä. Voi olla, että hän ei ole sen jälkeen kiinnittänyt lintuun yhtään huomiota: paikallisille kun nämä linnut ovat yhtä ihmeellisiä kuin meille talitintit.

Torstaina 21.3.2013

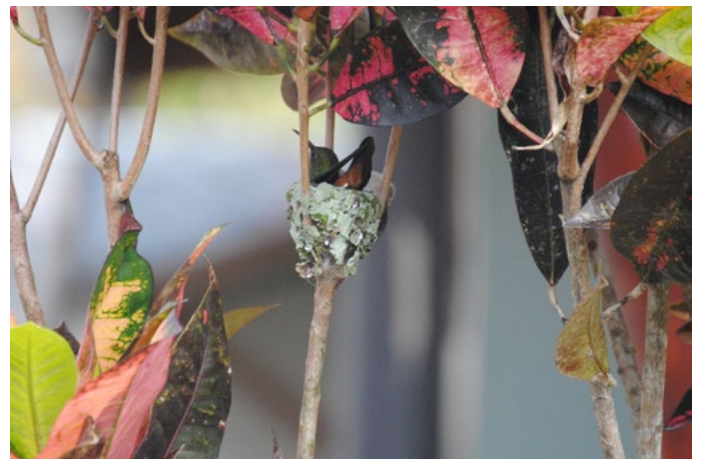
Kaksi ruostepyrstökoirasta tappeli kotipihallamme terassilla kahvia juodessani. Tietenkin kamera oli yläkerrassa ja hetkesä riita oli ohi ja toinen jäi istumaan tyytyväisenä pyykkinarulle. Voi noita ihania, känkkäränkkä-lintuja. Jos jotain kiinnostaa, miltä tämä taistelu näyttää, Youtubesta löytyy muutama hauska video:

<http://www.youtube.com/watch?v=RT-d29yPpKs>

Tässä mukana myös äänet:

<http://www.youtube.com/watch?v=2CwWQFLI8ow>

Onneksi ilmat ovat parantuneet ja tällä viikolla ollaan nautittu vuoden kuumimmista päivistä.

Kirjoittaja on aikoinaan viettänyt vaihto-oppilasvuotensa Costa Ricassa ja vieraili maassa saman perheen luona vuorottelupaasta nauttimassa.

Lisää neitokakaduja Ruotsista

Viime vuoden numerossa (Kaikuja 3/2012) on paremman puoliskoni tarina neitokakadujen hakemisesta Ruotsista. Valitettavasti niiden kasvattaja, Jenny, joutui lopettamaan lintuharrastuksensa. Tämän takia hän tarjosi Annille useampaa neitokakaduaan. Edessä oli siis jälleen matka Ruotsiin.

Teksti: Jarmo Tuutti

Edellisellä kerralla Anni oli käynyt ystävänsä kanssa hakemassa linnut. Tällä kertaa vuokra-auton kuskiksi lähdin minä. Matkasta teki mielenkiintoisen mm. se, etten ollut ajanut viimeisinä vuosina autolla kovinkaan paljoa, enkä kertaakaan Ruotsissa.

Menomatka

Lähdimme perjantai-iltana Viking Linen laivalla kohti Tukholmaa. Koska matkasimme Ruotsista, olin varannut tukholmalaisesta autovuokraamosta luonnollisesti Volvon farmarin autoksemme (pienempään autoon ei olisi matkahäkkiä saanut kunnolla mahtumaan). Jälkeenpäin tajusin, ettei vuokra-autossa olisi saanut kuljettaa lemmikkejä, mutta ei kerrota tästä kenellekään.

Lauantaiaamu alkoi kävelymatkalla Tukholman keskustaan, johon Viking Linen terminaalista oli hieman matkaa. Asiaa ei myöskään auttanut tammikuisen aamun kova pakkaneen ja mereltä puhaltava tuuli. Jääpuikoksi muuttunut allekirjoittanut pääsi kuitenkin perille autovuokraamoon, sai auton ja suuntasi takaisin satamaa kohti.

Menomatka oli kaikin puolin yllätyksetön: päivä oli aurinkoinen ja löysimme perille noin 250 kilometrin päässä Tukhol-

Linnut matkahäkissä laivan hytissä
(kuva: Anni Pohja)

[» Palaa sisällysluetteloon](#)

masta sijaitsevaan Motalaan helposti. Kiitos tästä kuuluu täysin navigaattoriohjelmalle, jonka olin ladannut iPadiin Annin aikaisempaa matkaa varten.

Perillä Jennyn luona

Päästyämme perille Jennyn luokse istuimme hetkeksi kahville ja tutustuimme myös Jennyn tiloihin. Koska linnut olivat jo valmiina pienemmässä häkissä odottamassa, saimme ne helposti matkahäkkiin (tällä aikataululla ei tietenkään ollut mahdollista jäädä odottamaan sitä, että linnut siirtyisivät matkahäkkiin vapaaehtoisesti).

Mukaamme tulivat seuraavat kuusi lintua:

- Cashew, koiras - keltaposki-kaneli-harlekiini-helmiäinen
- Chia, naaras - keltaposki-kaneli
- Errol, koiras - keltaposki-kaneli-fallow-helmiäinen (/harlekiini)
- Hedwig, naaras - keltaposki-harlekiini
- Hermann, koiras - harlekiini (/keltaposki)
- Tiwu, koiras - keltaposki-kaneli-helmiäinen (/fallow, harlekiini?)

Erityisesti Hedwigistä ja Hermannista huomasin selvästi, että ne olivat tuotu alun perin Saksasta (eräässä kansainvälisessä

Facebookin neitokakadyhteisössä tunnistettiin jopa Hedwigin kasvattaja). Selkeimmät merkit olivat lintujen iso koko ja massiivisen pitkä töyhtö. Myös lintujen ulkoasu muuten oli tietyllä tavalla tunnistettavissa.

Toinen mielenkiintoinen huomio ruotsalaisissa neitokakaduissa on se, että ne puhuvat ”eri kieltä”. Tyypillinen äännähdys kuulostaa ”vieterimäisemmältä”, kuin suomessa kasvaneilla neitokakaduilla. Vielä puolenkin vuoden jälkeen osa niistä ”puhuu ruotsia”.

Perillä pääsimme myös tutustumaan Jennyn tiloihin, joista vielä löytyi muutama lintu. Linnut olivat muuten toisessa huoneessa aviaariossa, mutta pesityshäkit olivat toisessa huoneessa. Näistä tiloista sai hyviä ideoita omien pesityshäkkien rakentamista varten

Takaisin kotia kohti

Paluumatka takaisin olikin hieman hankalampi. Pimeään ja talven yhdistelmä ei ollut mukava asia, ja paluumatka kesti hieman kauemmin. Kaiken päälle navigaattori ei ollut sataman ympäristön kannalta aivan ajan tasalla ja sataman löytyminen kesti odotettua kauemmin. Paluumatkaa varten olimme varanneet Siljan laivasta reittimatkan Turkuun. Tämä laiva lähti huomattavasti myöhemmin Suomea kohti.

Cashew kylpemässä uudessa kodissaan (kuva: Jarmo Tuutti)

[» Palaa sisällysluetteloon](#)

Sain kuitenkin Annin lintuineen satamaan, pääsin palauttamaan auton ja taksin avulla ehdin hyvissä ajoin itsekin laivaan. Paluumatka oli kuitenkin hieman menomatkaa stressaavampi kokemus, ainakin Tukholman päässä (ihmisille, ei linnuille).

Laivassa linnut pääsivät hyttiin eivätkä näyttäneet erityisiä stressin merkkejä; pari niistä jopa lauloi kotimatalla. Turusta pääsimme vielä yhden tutun harrastajan kyydissä takaisin Helsinkiin.

Kotona linnut tulivat luokseni vielä muutamaksi kuukaudeksi karanteeniin, sillä Annin luona oli vielä poikasia, jotka eivät olleet lähteneet uusiin koteihin. Näin poikasten omistajien ei tarvinnut olla karanteenissa yhdistyksen tapahtumien suhteen.

Kotiin tultua muut linnut olivat kunnossa, mutta Chia sairastui melko pahasti. Se toipui ensimmäisellä kerralla, mutta kuoli valitettavasti huhtikuussa. Eviran tekemässä ruumiinavauksessa syyksi paljastui rauhasmahan surkastuminen, jolle ei olisi edes voinut tehdä mitään. Chia oli luultavasti kärsinyt tästä vaivasta jo pidempään, mutta kukaan ei ollut sitä huomannut.

Chian puoliso Cashew otti puolisonsa kuoleman hyvin raskaasti, sillä nämä kaksi lintua olivat neitokakadujen mitta-puulla yllättävän kiintyneitä toisiinsa. Cashew huusi pitkään Chian perään, mutta nähtyään tämän kuolleena hiljeni täysin. Kirjoittamisen hetkellä Cashew tosin on jo kiinnostunut ison parven muista naaraista. Muut linnut muuttivat uuteen kotiinsa ilman ongelmia, ja kesäkuun jälkeen pääsivät asumaan uuteen kotiimme rakentamaan 30 neliömetrin neitokakaduhäkkiin.

Ruotsista tällä erää tuotuja lintuja olisi tarkoitus pesittää ensimmäistä kertaa tänä syksynä. Tällä kertaa pesimään pääsevät ainakin Hedwig, sekä mahdollisesti Cashew tai Errol, joille on molemmille löytynyt harmaa naaras.

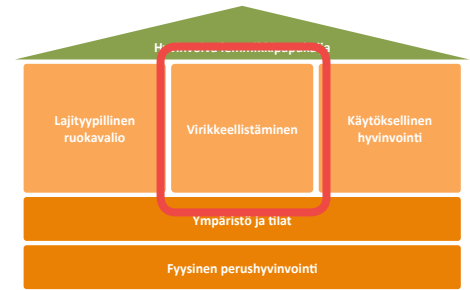
Kuvassa Saksasta kotoisin oleva Hedwig massiivisen töyhtönsä kanssa
(kuva: Jarmo Tuutti)

Lemmikkilinnun hyvinvointi

Virikkeellistäminen

Lemmikkilinnuista (ja erityisesti papukaijoista) puhuttaessa puhutaan paljon leluista. Valitettavasti aina ajoittain tulee vastaan tilanteita, joissa linnulle on ostettu leluiksi esimerkiksi muutama keinu ja peili. Virikkeellistämisen osalta tämä ei riitä alkuunkaan.

Virikkeellistämisestä puhuttaessa on myös hyvä muistaa, että virikkeellistäminen ei koske vain papukaijoja: suoranokkien virikkeellistäminen on myös erittäin tärkeää, ja tästä aiheesta onkin julkaistu artikkelisarja uutiskirjeen numeroissa 1-3/2012.

Wikipediassa virikkeellistäminen (enrichment) määritellään vapaasti suomennettuna seuraavasti: "Eläinten pitämisen periaate, jossa vankeudessa eläville eläimille tarjotaan ympäristön ärsykeitä, jotka ovat tarpeen niiden psykologisen sekä fyysisen hyvinvoinnin kannalta." Käytännössä virikkeellistämisen avulla pyritään tarjoamaan vankeudessa elävälle eläimelle mahdollisuus toteuttaa käyttäytymistarpeitaan.

Jos luonnossa ison osan ajasta ruokaa etsiviltä ja lajitoverien kanssa vuorovaikutuksessa olevilta eläimiltä (jollaisia linnut lähtökohtaisesti ovat) poistetaan mahdollisuus toteuttaa näitä tärkeitä käyttäytymistarpeita (esimerkiksi pitämällä lintua pitkään virikkeettömässä häkissä), niiden hyvinvointi heikenee merkittävästi. Käytännössä ongelmat voivat näkyä päälle esimerkiksi stereotyyppisenä käyttäytymisenä, apaattisuutena, höyhenten nyppimisenä tai huutamisena. Pääalle näkyvien ongelmien sijaan suurin ongelma kuitenkin on se, että tällaisen tilanteen voidaan olettaa heikentävän eläimen itse kokemaan subjektiivista hyvinvointia.

Teksti ja kuvat: Jarmo Tuutti

Hyvinvointi-artikkelisarja tarkastelee jokaisessa numerossa joltain lemmikkilinnun hyvinvoinnin osa-alueelta sekä muita siihen liittyviä asioita.

Aikaisemmat sarjan artikkelit:

- 1/2012: Hyvinvoinnin yksi viitekehys
- 2/2012: Fyysinen perushyvinvointi
- 3/2013: Ympäristö ja tilat
- 4/2013: Lajityypillinen ruokavalio

Lisää lukemista virikkeellistämisestä:

<http://www.papukaija.fi/papukaija-artikkelit/hoito-ja-hyvinvointi/39-papukajasta-ei-ole-koriste-esineeksi>

Lemmikkilinnun hyvinvointi: Virikkeellistäminen

Wikipediassa on listattuna seuraavat virikkeellistämisen kateogriat:

- Aistiärsykkeet
- Ruokailu
- Esineiden manipulointi
- Ympäristö
- Sosiaalinen vuorovaikutus
- Koulutus
- Pulmapelit

Edellä mainituista kategorioista tosin ruokailu ja pulmapelit ovat usein sama asia, sillä lähtökohtaisesti tällaisten lelujen palkintona on ruokaa.

Siinä missä ”perinteiset” manipuloitavat lelut ovat yksi tärkeä virikkeellistämisen kategoria ainakin papukaijoille, ne eivät yksin siis riitä. Virikkeitä tulisi pyrkiä tarjoamaan mahdollisimman monipuolisesti eri kategorioista. Erityisesti tärkeää on ruokailu virikkeenä (esim. erilaiset tavat tarjota ruokaa), seura sekä monipuolinen ja riittävän iso ympäristö. Koulutus on myös erinomainen virike, mutta luonnollisesti se voi olla haasteellista, jos omistaa ison parven vilttejä lintuja.

Usein linnuille annettavia keinoja ei varsinaisesti voi edes kutsua ”leluksi”, ainakaan siinä mielessä, että kyseessä olisi manipuloitava esine. Keinujen, tikkaiden ja muiden kohdalla on

Siinä missä ”perinteiset” manipuloitavat lelut ovat yksi tärkeä virikkeellistämisen kategoria ainakin papukaijoille, ne eivät yksin siis riitä.

kyse ympäristöstä. Ne voivat olla hyviä lisiä ympäristöön, jos lintu niitä käyttää. Toisaalta niiden, kuten kaikkien muidenkin virikkeiden, kohdalla kannattaa seurata lintua: jos virike ei kiinnosta, kannattaa se vaihtaa. Usein varsinkin manipuloitavat virikkeet unohdetaan melko nopeasti, jolloin ne kannattaa korvata jollain uudella ja palauttaa myöhemmin.

Pienillä linnuilla yleiset peilit eivät välttämättä ole hyviä virikkeitä.

Ne eivät riitä korvaamaan seuraa, mutta voivat mahdollisesti aiheuttaa stressiä, kun peilissä näkyvä lintu käyttäytyy arvaamattomasti. Jos lintu taas kiintyy omaan peilikuvaansa, voi siitä vierottaminen olla tarpeettoman stressaavaa linnulle.

Monipuolinen virikkeellistäminen on siis olennainen osa jokaisen lintuharrastajan arkea. Ei voi vain lykätä häkkiin muutamaa lelua ja antaa asian olla. Eri lajien väleillä voi tietenkin olla paljon eroja: esimerkiksi isolla parvella pieniä parvilintuja sosiaalinen puoli on yleensä tärkeämpää. Toisaalta suoranokat eivät usein muutenkaan ole kiinnostuneita manipuloitavista virikkeistä. Pareittain (sekä erityisesti yksin) pidettäville isoille papukaijoille taas erilaiset lelut ovat erittäin tärkeitä nekin.

Tapahtumat

Käyttäytymis- ja koulutusseminaari

Janakkalan Rantalampi, 3.-5.5.2013

Barbara Heidenreich on ollut Suomessa Kajjuleiden kutsumana pitämässä Papukaijojen käyttäytymis- ja koulutusseminaaria vuosina 2009 ja 2010. Tänä vuonna oli jälleen aika kutsua Barbara Suomeen, sillä tämän suosituksen perään on kyselyä paljon. Seminaari järjestettiin samassa paikassa, kuin ensimmäisenäkin vuonna: Janakkalasta löytyvästä Rantalahden kurssikeskuksesta.

Teksti: Samuli Järvinen

Kuvat: Ida-Emilia Kaukonen

Perjantai-ilta

Perjantai iltana saavuimme paikalle noin kello kymmenen aikaan. Saunat oli jo saunottu, mutta iltapalaa oli edelleen tarjolla. Nopean majoittumisen jälkeen suunnistinkin noutamaan kupin teetä ja tapaamaan muutamaa entuudestaan minulle tuttua kanssaharrastajaa ja samalla tutustumaan uusiin tuttavuuksiin. Ilta venähti nopeasti ajatuksia vaihdellessa vaikka aamuherätys mielessä kummittelikin.

Lauantai

Lauantai-aamun herätys tuli juuri niin aikaisin kuin edellisenä iltana tuli pelättyäkin. Suunnistin tapani mukaan viimeisten joukossa aamupalalle, mutta ehdin kuin ehdinkin aikataulun mukaan luennoille.

Lauantain aamuluennot

Aamuluennot aloitettiin positiivisen vahvistamisen ”perusjuuista”. Monelle yhdistysaktiiville tämä oli enemmän kertaus, mutta mukana oli myös uusia, kuten minä, joilla positiivisen vahvistamisen käsite oli enemmän itseluettun varassa. Tämä

kertaus selkeytti ainakin minulle joitakin käsitteitä ja varmasti palveli muistinvirkistäjänä myös kokeneemmille harrastajille. Poimin alle aamupäivän luennoista itselleni merkityksellisimmät osat.

Papukaija ei lähtökohtaisesti ymmärrä sanoja

Papukaijat (tai muut lemmikit) eivät lähtökohtaisesti ymmärrä sanojen merkitystä. Niin itsestäänselvältä kun tämä kuulostaakin, on asiaa silti hyvä pohtia. Voimme opettaa papukaijan naukumaan käskyllä ”hauku” tai lentämään luokse käskemällä ”orrelle”. Luonnollisesti tässä ei ole mitään järkeä, mutta tämä helpottaa hahmottamaan opetustuokiota. Emme voi olettaa, että papukaija ymmärtää mitä siltä pyydämme ennenkuin olemme sen papukaijalle opettaneet.

Target muulla kuin nokalla

Joissakin tilanteissa saattaa olla suotuisampaa opettaa lintu koskettamaan kohdetta nokan sijaan esimerkiksi jalallaan. Jos lintu on ärhäkkä käyttämään nokkaansa liian kovaotteisesti, voi tällä tavoin saavuttaa kohdekoulutuksen hyödyt puremista välttämällä. Tämä oli asia mikä minulla ei ollut edes käynyt

[» Palaa sisällysluetteloon](#)

Tapahtumat: Papukaijojen käyttäytymis- ja koulutusseminaari

mielessä. Kovin yksinkertainen asia, mutta saattaa osoittautua todella arvokkaaksi tulevaisuudessa.

Milloin käyttää siltaavaa ärsykettä?

Seuraavaksi tultiin mielenkiintoiseen aiheeseen. Tämä aihe tuntuu jakavan mielipiteitä. Toiset vannovat siltaavan ärsyksen nimeen ja toiset ovat asian suhteen neutraalimpia.

Barbaran mukaan siltaavan ärsyksen käytölle on paikkansa, mutta sitä ei välttämättä tarvita ollenkaan niin usein kun jotkut muut tahot antavat ymmärtää. Siltaavan ärsyksen hyödyt tulevat esiin silloin kun halutaan poimia tietty käyttäytyminen muun toiminnan seasta ja vahvistaa sitä, tai silloin kun haluttu toiminto tapahtuu niin kaukana ettei lähes välitön palkitseminen muuten ole mahdollista.

Barbaran mukaan siltaava ärsyke ei ole alkuunkaan välttämätön silloin kun vahvistamisen voi tehdä muutaman sekunnin sisällä halutusta toiminnasta. Tässä kohtaa jotkut muut lähteet ovat eri mieltä, joten päätin kokeilla ”klikkerin” poisjättämistä hoitolintujeni luoksetulokoulutuksessa ja koulutusilanne itessään muuttui paljon rauhallisemmaksi. Samalla odottavan linnun palkitseminen helpottui kun toinen käsi vapautui klikkeristä muuhun toimintaan.

Pelon voittaminen

Jos papukaija pelkää jotakin asiaa on tämän pelon voittamiseksi useita eri mahdollisuuksia riippuen siitä mihin pelko-reaktio liittyy. Barbara listasi keinoiksi asuinolosuhteiden

muuttamisen, järjestelmällisen siedätyshoidon, ärsykkeiden ylitarjonnan (Flooding) sekä käänteisen muokkauksen (Counter conditioning.)

Edellämämainituista ärsykkeiden ylitarjonta johtaa opittuun avuttomuuteen, mikä on huono asia. Papukaija oppii, ettei voi vaikuttaa epämiellyttävään tilanteeseen mitenkään ja alistuu, antaa periksi. Huomattavasti parempi keino on muokata papukaijan kokemus ärsykkeeseen negatiivisesta positiiviseksi.

Jos esimerkiksi lähestyvä käsi saa papukaijassa aikaan pelkoreaktion voidaan tämä kääntää positiiviseksi yhdistämällä lähestyvä käsi johonkin positiiviseen, kuten herkkuihin.

Ennenkuin tällaiseen kouluttamiseen voidaan ryhtyä saattaa olla tarpeen muuttaa olosuhteita niin ettei pelkoreaktiota synny. Ja tämän jälkeen vasta siirtyä muihin menetelmiin pelon voittamiseksi.

Sunnuntai-iltapäivä

Lounaan jälkeen kävin tyhjentämässä kukkaroni ”kauppa-autolla”. Mukaan tarttui matkahäkki tulevaa lintujen hankintaa ja kotiinkuljetusta silmälläpitäen, sekä muutama erilainen lelu. Tämän lisäksi Barbaran mainioita DVD-levyjä tuli hankittua koko nippu.

Iltapäivän koulutussessio eteni pääosin esimerkkivideoiden sekä Barbaran tekemien koulutuspatkien avulla. Barbara työskenteli mm. Lulun (sinikelta-ara) sekä Jonnen puna-aronjen kanssa. Videolta näimme useita esimerkkejä Barbaran työstä eri eläinten parissa.

”Barbaran mukaan siltaavan ärsyksen käytölle on paikkansa, mutta sitä ei välttämättä tarvita ollenkaan niin usein kun jotkut muut tahot antavat ymmärtää.”

» [Palaa sisällysluetteloon](#)

Tapahtumat: Papukaijojen käyttäytymis- ja koulutusseminaari

Välissä oli myös omaa koulutusaikaa ja tarjolla oli myös "harjoituslintuja" ilman lintua paikalle tulleille. Käsittääkseni kaikki halukkaat pääsivät kokeilemaan koulutusta seminaarin aikana. Itse linnuttomana pyrin kulkemaan Barbaran perässä ja kuuntelemaan kaikki vinkit, mitkä vaan oli saatavilla. Tämän lisäksi työskentelin hetken valkokakadu Bellan kanssa.

Koulutuspäivän päätteeksi oli päivällinen, jonka jälkeen saunottiin. Iltapala oli tarjolla saunarakennuksen takahuoneella ja kuten arvata saattaa istuttiin iltaa taas urakalla. Moneen jo aikaisemmin tapaamaani ihmiseen tutustuin paremmin illan aikana.

Sunnuntaiaamu

Sunnuntain koulutussessio alkoi aamiaisen jälkeen Lulun kynsienleikkuukoulutuksen jatkolla. Aivan käsittämättömän nopeaa tahtia Barbara eteni koulutuksessa Lulun kanssa.

Tämä pisti miettimään omassa toiminnassani esiintyviä virheitä. Miksi minulla kestää kaikki paljon kauemmin kouluttaa? Ajatuksena on ottaa omasta koulutustilanteesta jossakin vaiheessa videokuva ja pyrkiä siitä analysoimaan tehdyt virheet. Veikkaan että yksi syy omaan kouluttamisen hitauteen on kuitenkin liian suurten askeleiden vaatiminen. Vaikka tätä tietoisesti pyrin välttämään.

Tämän jälkeen Barbara näytti videolta koulutustilanteita ja pyrimme analysoimaan niitä. Mikä meni hyvin, ja missä oli parantamisen varaa ja millä tavalla tilanteista olisi voinut saada eläimen kannalta mielekkämpiä. Tästä toivon olevan paljon apua tuon edellämainitun videon analysoinnissa.

Sunnuntai-iltapäivä

Iltapäivällä kävimme läpi erilaisia papukaijojen ongelmia papukaijojen käyttäytymisessä ja kuinka niistä voisi päästä eroon. Esimerkkinä oli mm. seksuaalisesti kovin aktiivinen Kakapo.

Iltapäivän ehkä tärkein anti minulle oli koulutuksen ajoitus. On kovin tärkeää aloittaa uuden asian kouluttaminen silloin kun papukaijalla on suuri todennäköisyys onnistua pyydettyssä käytöksessä. Esimerkkinä Barbara näytti videon omasta koirastaan joka intoutui haukkumaan kilpaa aidan takana olevan koiran kanssa. Koiralle oli turha yrittää opettaa korvaavaa käytöstä silloin, kun haukkuralli oli kovimmillaan, vaan sen sijaan Barbara pyrki ennakoimaan seuraavan vastaavanlaisen

"On kovin tärkeää aloittaa uuden asian kouluttaminen silloin kun papukaijalla on suuri todennäköisyys onnistua pyydettyssä käytöksessä."

tilanteen syntymisen ja aloitti kouluttamisen ennen kuin hänen koiransa kävi ylikiirroksilla.

Ongelman ilmetessä tärkeää on pyrkiä puuttumaan siihen mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Barbaran sanoin "Kaikki käyttäytymisen ongelmat ovat muutettavissa." Mutta mitä pitempään ongelma on jatkunut sitä isompi työ siitä on oppia pois.

Lisäksi iso merkitys on sillä tekeekö lintu jonkin toiminnon siksi että sen täytyy, vaiko siksi että se haluaa sen tehdä. Oikealla motivoinnilla ja positiivisella vahvistamisella voimme luoda suhteen papukaijaan jossa papukaija tekee pienimmästäkin pyynnöstä sen mitä toivomme, koska se haluaa. Tästä esimerkkinä Barbara näytti vielä videon missä kakadu antoi ottaa itseltään verikokeen täysin vapaaehtoisesti. Vaikka tähän tuskin koskaan omien lintujeni kanssa pääsen, antaa se kovasti motivaatiota pyrkiä parhaaseen mahdolliseen lopputulokseen – Positiivisesti.

» [Palaa sisällysluetteloon](#)

[» Palaa sisällysluetteloon](#)

Kasvattajat esittäytyvät

Mia Niemi

Mia Niemi on yksi Lemmikkilinnut Kajuli ry:n virallisista kasvattajista. Pirkanmaalla Sastamalassa asuva Mia tunnetaan muun muassa kajasistaan sekä laajasta ymmärryksestään jalostamisen ja genetiikan suhteen.

1. Mikä oli ensimmäinen lintusi ja miten sait sen?

Olin luultavasti 9- tai 10-vuotias, kun ensimmäiset peipot saapuivat meille lapsuudenkotiini häkkeineen kodinvaihtajina erään koiran "kaupanpäällisinä". Vanhempani tekivät vapaaehtoistyötä kodinvaihtajien ja löytöeläinten parissa jo 1980-luvun alussa. Kyseessä oli seeprapeipoista "poikapari", joista toinen menehtyi aika pian, mutta toisesta - "Aatamista" - tuli kesy peipponi, joka teki kanssani läksyjä, matkusti olkapäälläni ja kylpi laulellen joka aamu kello 7.

2. Mitä lajeja sinulta löytyy ja mitä niistä kasvatat? Mitä muita eläimiä sinulla on?

Tällä hetkellä löytyy kolme eri lajia kajasia: ruusukajasia, naamiokajasia ja viktoriaankajasia, joita myös kasvan. Lisäksi löytyy neitokakaduja, yhdistyksen sijoitusringin kautta tulleet kaksi vanhempaa harmaapapukaijaa sekä ihastuttavan vihastuttavia avoparikaijoja. Avojen kohdalla ensimmäinen pesintäyritys tulee kohta ajankohtaiseksi, vaikka tunnenkin itseni vielä täysin noviisiksi niiden kasvatusmaailmassa.

Taloudesta löytyy myös kolme koiraa, joista kaksi on tullut ongelmaisena kodinvaihtajana. Rotuina on dobermanni ja isovillakoira. Olen kasvattanut dobermanneja yhdeksän pentueen verran kennelnimellä Marvinette's.

3. Miten aloit kasvattajaksi?

Kasvatuksen aloittaminen alkoi taatusti ihan silkasta mielenkiinnosta päästä näkemään miten linnut tämän hoitavat. Lisäksi mukaan on tullut kajasien kohdalla itselleni hyvin

Haastattelu: Ida-Emilia Kaukonen

Kuvat: Mia Niemi

Tässä sarjassa esitellään yhdistyksen sertifioimia kasvattajia. Jos pesität lintujasi säännöllisesti, voit hakea kasvattajalistalle myös itse.

Lisätietoa:

www.kajuli.fi/toiminta-ja-palvelut/kasvattajalista

Kasvattajan omat sivut:

<http://www.marvinettes.com>

» [Palaa sisällysluetteloon](#)

Kasvattajat esittäytyvät: Mia Niemi

mielenkiintoinen värigenetiikka, joka on yksi syy miksi kasvattamista jaksaa ja haluaa tehdä. Toki itselläni on vahva koiratausta: kasvatustiedot ja -opinnot koirapuolelta antoivat lisäpotkua kokeilla myös lintujen jalostamista.

4. Lempimuisto kasvatusharrastuksen parista?

Eräs lempimuistoista liittyy 9-vuotiaaseen tyttöön, jolle oltiin hankkimassa lemmikiksi papukaijaa ja koko perhe isoisää myöten olivat sitoutuneet tähän projektiin suurella sydämellä. Oli niin suuri ilo ja kunnia nähdä kuinka nuori lapsi voi osata hankkia tietoa etukäteen ja kuinka aikuiset taustalla olivat vastuuntuntoisesti sitoutuneet tähän hankkimalla itsekin sitä tietoa. Tälle tytölle ja perheelle luovutin sitten ensin yhden ruusukaijasen ja muutamaa kuukautta myöhemmin toisen.

Toinen mielenkiintoinen muisto liittyy suureen arvoitukseen, kun kaksi perusvihreää ruusukaijasta saivat kirjavan aqua-poikasen, mikä on geneettisesti täysi mahdollisuus. Tämän arvoituksen ratkaisu ei ole koskaan minulle täysin selvinnyt, joskin vaihtoehtoja tähän on muutama.

5. Mikä kaijasissa viehättää erityisesti?

Värigenetiikka, ehdottomasti. On aina yhtä mielenkiintoista ja jännittävää odottaa poikasten sulkapuvun kasvamista nähdäkseen mitä värejä ja tekijöitä poikasiin tulee joskus yllättävien resessiivisten tekijöiden vuoksi.

Myös pieni koko on näille plussaa: en osaisi kuvitellakaan pitäväni näin montaa isompaa ja vaikeampaa papukaijaa, mutta kaijasia menee isompikin parvi helposti, kunhan niille vain on tilaa. Kaijanen on kuitenkin ehta papukaija niin ulkomuodollisesti kuin käytökseltään, vaikka vain minikoossa. Näiden älykyys ja oivaltamiskyky osaa olla joskus hämmästyttävää, etenkin jos se liittyy häkistä karkaamiseen.

Lajina nämä ovat myös täällä Suomessa hyvin aliarvostettuja. Kyllä, ääni on yksi näiden huono ominaisuus, nämä eivät myöskään ole puhekykyisimmistä päästä. Myös kesyyntyminen on haasteellista etenkin isomman määrän kanssa. Lajina kuitenkin aivan mahtava jo ihan vain seurattavana ja parvessa pidettävänä, jonka hoito ja pito eivät ole rakettitiedettä.

6. Mitkä ovat mielestäsi kasvattamisen hyvät ja huonot puolet?

Lintujen kasvattamisen hyvät puolet näkyvät onnistuneissa poikasissa nopeasti, kun näen edessäni terveitä, eloisia ja kau-

niita poikueita, joiden ulkomuoto ja väri ovat juuri tavoiteltuja. Suruja tuottaa se, että kaikkien elinikää ei vain voi ennustaa ja jotkut voivat kuolla hyvinkin nuorena täysin yllättäen. Ikävintä tämä on aina monen sukupolven oman kasvatin kohdalla, varsinkin jos sitä ei ole ehtinyt hyödyntämään omaan jatkojalostukseen ja sen sukulinja päättyy siihen.

Huono puoli on se, että kaikkia ei vain voi pitää kotona ja joskus myydessä sattuu niitä ihmisten virhearviointeja, jolloin lintuja päättyy kiertoon tai huonoon kotiin, jossa jo perushoitoa laiminlyödään.

Sen sijaan iloa tuottaa myös niin moni hyvä koti, joihin kasvattejani on päätenyt. Niistä en voisi olla kiitollisempi ja ylpeämpi.

7. Onko sinulla jonkinlaista etiikkaa, jota noudatat kasvatustavoisiasi?

Sisäsiitoksen välttäminen on yksi omista eettisistä tavoitteista, kun lintuja on paljon, ja pääosin koitan antaa linnuille mahdollisuuden itse valita puolisonsa. Yritän

myös välttää puuttumista pesintään ja vältän käsinruokintaa, vaikka se joskus tietäisikin poikueen menehtymistä. Myös selkeästi huonojen emolintujen poistaminen jalostuskäytöstä on yksi tärkeimmistä päätöksistäni. Sen avulla pyrin omalta osaltani parantamaan geenikantaa, vaikka joskus se saattaa koskea jotakin hyvin rakasta yksilöä ja sen jalostuskäytöstä poistaminen sattuukin sydämeen.

Minusta ei myöskään ole kaijasten tehokasvattajaksi, vaikka sellainen toiminta on hyvin tyypillistä näiden lajien kohdalla maailmalla. Jokainen on enemmän rakas ja hauska lemmikki kuin jalostusyksilö, jonka pitäisi vain tuottaa mahdollisimman monta poikuetta. Minusta ei vain ole myymään kasvattejani eläinkauppaan tai tukkuun. Mieluummin pidän ne sitten kotona. Väliin kaijaset haluaisivat pesiä useammin kuin niiden annan sitä tehdä, mutta niitä hyviä koteja ei jokaiselle poikaiselle vain ole. Siksi mieluummin rajoitan määrää ja yritän pitää laadun taas korkeampana.

Yritän myös muistaa, että hitaalla ja pitkäkestoisella suunnittelulla pääsee parempiin ja pysyvämpiin lopputuloksiin kuin nopeasti kiirehtien. Värijalostuksessa panostan enemmän resessiivisten kantajien hyvään ulkomuotoon ja terveyteen kuin siihen, että saisi vain nopeasti esiin halutun värin.

8. Minkälaisia asioita toivot ostajaehdokkailtasi?

Harkittua hankintaa, ehdottomasti. Nykypäivänä eläintenkin kertakäyttökulttuurista on tullut enemmän sääntö kuin

» [Palaa sisällysluetteloon](#)

Kasvattajat esittäytyvät: Mia Niemi

poikkeus, kun halutaan eläin nopeasti ja yhtä nopeasti siihen kyllästyttään tai se ei vastannutkaan odotuksia. Olosuhteet voivat muuttua, mutta ennen hankintaa siihen pitäisi osata varautua ja tehdä suunnitelmia etukäteen.

9. Onko sinulla tavoitteita tai haaveita, joita toivot voisiasi toteuttaa kasvatuksessa tulevaisuudessa?

Aina pitää olla tavoitteita ja tunnetusti pitää osata myös haaveilla. Olen ihastunut niin moniin kaijasten väreihin, joita haluaisin kasvattaa. Tällä hetkellä kaikissa kaijaslajeissa violetti on yksi henkilökohtainen värisuosikkini. Naamiokaijasissani tätä jo löytyy niin näkyvänä että resessiivisenä. Haavena onkin jossain vaiheessa saada violetti myös ruusukaijasille ja viktoriankaijasille.

Ruusukaijasissa olen erityisen ihastunut myös pallid-tekijään, jota olen omaan kantaani yrittänyt saada ja jopa onnistunutkin. Viktoriankaijasissa myös NSL ino on yksi haaveistani. Olen kohdannut vastoinkäymisiä sen jalostuksessa, mutta edelleen koetan ylläpitää sitä haavetta ja tavoitetta.

Toivon myös kasvattajien lisääntyessä suurempaa yhteistyötä, josta hyötyisivät niin itse kasvattajat kuin lintujen hankkijat. Poikasten vaihto ja toisen kasvattajan poikasten suositteleminen voi auttaa pitämään geenikannan laajana sekä suosimaan näin suomalaista kasvatustyötä myös eettisistä näkökohdista.

Suurin tavoite kuitenkin tänä päivänä on onnistua tuottamaan ensimmäinen avoparikaijapokue ilman, että minun tarvitsisi puuttua emojen toimintaan. Lisäksi pitää löytää vielä poikasille se paras kotikin. Suuri haave, joka luultavasti jää toteutumatta hintansa ja saatavuutensa puolesta, on hankkia joskus sininen avoparikaija. Haaveilu on kuitenkin onneksi ilmaista! :)

10. Mitä haluaisit sanoa nuorille tuleville kasvattajille, jotka vielä aloittelevat harrastustaan?

Nuorilta toivoisin enemmän malttia, harkintaa ja tiedonkeruuta. Myös suuriin pettymyksiin varautuminen tulee eteen. Joskus on vaikea erottaa huonoa jalostuslintua oman rakkauten ja kiintymyksen vuoksi, ja silloin pitää vain osata rakastaa lajia enemmän kuin yhtä yksilöä.

Sijoituslinnut

Kahden sijoitusharmaan tarina

Meidän perheessä on aina ollut tilaa kodittomille eläimille, jo ihan lapsuudenkotini kissoista, koirista ja seeprapeipoista lähtien. Joten yhdistystoiminnassa oli itselleni selvyyttä ilmoittautua myös väliaikaiskodiksi jollekin apua tarvitsevalle, olihan meillä tilaa täällä maalla isossa talossa, vaikka sitä omaa parvea jo olikin. Sijaistoina toimiminen vain on siitä ”paha” juttu, että niihin väliaikaisiin hoidokkeihin usein kiintyy ja väliaikaisesta tuleekin pysyvä, kuten itsekin olen saanut huomata.

Teksti ja kuvat: Mia Niemi

Joulukuussa 2010 sain varovaisen tiedustelevan puhelinsoiton yhdistyksen sijoitusringistä, jossa tiedusteltiin tilannettani ottaa luokseni hieman vanhempi harmaapapukaija - väliaikaisesti. Eipä tätä asiaa kauaa tarvinnut miettiä ja keskusteltuani vielä linnun omistajan kanssa, oli asia aika selvä. Olin nimittäin salaa haaveillut toisesta isommasta lajista avoparikaijojen rinnalle, mutta pitänyt omaa tietotaitoani vielä niin puutteellisena etten voinut kuvitellakaan sellaista vielä vuosiin hankkivan, en ainakaan vaativaa jakoa. Mutta tässä tarjoutui oiva tilaisuus tutustua lajiinkin kunnolla.

Kongolainen jako, jonka nimikin on hyvin persoonallisesti Jako, on syntynyt joskus 1980-luvun loppupuolella Etelä-Afrikassa, jossa hänen perheensä asui siihen aikaan ja on matkustanut monessa maassa perheensä mukana. Jako on ollut elämänsä ensimmäiset parikymmentä vuotta saman perheen omistuksessa. Hän on ollut rakas kaikille, mutta elämäntilanteet ihmisille toivat eteen sen, että joskus sitä linnunkin parasta oli mietittävä, varsinkin kun niitä ongelmia oli mukana. Jako oli ollut perheen isän lintu ja oli nypinyt itseään jo pidemmän aikaa. Rakkaimman ihmisen poismenokaan ei tilannetta helpottanut, vaikka Jako pääsikin asumaan pojan luokse, jonka kanssa oli varttunut tämän liki parikymmentä vuotta.

En voi sanoa etteikö Jakoa siis olisi rakastettu entisessä perheessään, mutta kuten poikakin kanssani keskustellessa myönsi, että hakiessaan syytä Jakon nypymiselle ja käytök-

selle, hänelle selvisi ettei lemmikkilinnun pito ollutkaan ihan sellaista miksi aiemmin oli sen kuvitellut ja miten he olivat sitä aiemmin toteuttaneet. Jakolla vain oli ollut elämässään niin moni asia pielessä alkaen liian pienestä häkistä, virikkeettömästä ympäristöstä ja yksipuolisesta ruokinnasta. Vasta yh-

[» Palaa sisällysluetteloon](#)

Sijoituslinnut: Kahden sijoitusharmaan tarina

distyksemme sivuille päätyessään tilanne oli hänelle avautunut ja eteen tuli kysymys siitä pystyikö enää itse tarjoamaan aivan sitä kaikkea, että lintu itse voisi hyvin. Joskus on oikeata rakkautta osata luopua eläimestä tämän kysymyksen tullessa eteen.

Tultuaan meille Jako otti hyvinkin nopeasti minusta sen tuen ja turvan, jota pitkään yksin ollut lintu voi vain hakea. Muut linnut hieman pelotti alkuun, samoin tuo kauhea tuoreruoka kupissa puhumattakaan pelleteistä, tilavammasta häkistä, kokonaisesta lintuhuoneesta aitoine puuorsineen ja leluineen. Muutama viikko siinä katseltiin toisiamme hieman varuillaan, mutta oikeasti asia oli jo päätetty samantien, emme me mikään väliaikaiskoti oltu, vaan ihan se oikea ja pysyvä. Myöhemmin sain kuulla paljastuksen, että yhdistyksessä oli tiedetty minun ihastuvan kuitenkin tähän lintuun niin, että tulisin sen pitämään, ei sitä muuten olisi meille väliaikaisesti edes tarjottukaan...

Hiljalleen kuitenkin edettiin ja yllättävän sopuisasti arki asetui uomiinsa. Vaikka nyppiminen onkin aiheuttanut itsessäni hirvittävän tunteiden myrskyn itseni syyllistämisestä alkaen ja vaikka sen eteen on kokeiltu useita keinoja, sitä ei vieläkään ole saatu loppumaan. Toisaalta taas Jako on oppinut syömään monipuolisemmin, tuhoamaan puuleluja kiitettävää tahtia ja tykätynyt varsinkin älypeleihin ja -leluihin. Tullessaan meille hän oli varsin kömpelö ja voimattoman oloinen, usein kuului nokasta: "Hups!", kun lintu päätyi nokalleen kompuroituaan matkalla kädeltä orrelle. Nyt hän liikkuu kuitenkin entistä enemmän, entistä varmemmin ja jalkojen otekin on huomattavasti parantunut. Lentänyt hän ei ole enää vuosiin, pääosin varmasti siksi, että toisen siiven pitkät lentosulat eivät vain pysy kiinni, jostain syystä ne irtoavat hyvinkin nopeasti kasvettuaan. Mutta kiipeilyä, roikkumista, riippumista ja latioilla kävelyä Jako harrastaa nykyisin sitäkin enemmän ja taitavammin ilman "Hups!"-lausahduksia. Oli sulkia tai ei, rakas perheenjäsen hän kuitenkin on hyvin suurella persoonallisuudellaan.

Minä myönnän, minulla on pakkomielle lajitoveriin, joten ihan varovasti jossain vaiheessa vinkkasin sijoitusringille, että voisihan meille toinenkin harmaa vielä mahtua. Mikään kiire ei asialla kuitenkaan olisi, onhan täällä Jakolla sitä lintuseuraa kuitenkin ja nyppimisen kanssa vielä tekemistä. Yhtä toistakin vanhempaa harmaata minulle ohimennen tarjottiin, mutta juuri sillä hetkellä aika vaan ei ollut oikea eikä hankinta tuntunut sydämessäni ihan oikealta. Marraskuussa 2012 sijoitusringin Jonne sitten soitti ja kertoi parikymppisestä jakonaa-

Sijoituslinnut: Kahden sijoitusharmaan tarina

raasta, joka olisi mahdollisesti tulossa sijoitusrinkiin ja kyseli kiinnostustani siihen. Eihän siinä muuta voinut kuin kysellä linnusta hieman enemmän.

Papu on vuonna 1990 syntynyt naaras. Ja aivan samoin kuin Jako, se on syntynyt Afrikassa, sieltä ostettu perheen asuessa Kongossa ja ollut koko ikänsä samassa perheessä reissaten ympäri maailmaa. Ja sekin oli jossain vaiheessa nyppinyt itseään. Nämä jotenkin osuivat niin kohdalleen, että en voinut kuin hämmästellä kahden linnun samankaltaista historiaa ja koittaa josko niillä myös kemia kävisi yksiin edes sen verran, että niistä olisi seuraa toisilleen.

Papulla on ollut lintuseuraa lajitoverista alkuperäisessä kodissaan, mutta ihmisten elämänmuutosten myötä tiet joskus eroavat, onhan harmaat tunnetusti ”yhden ihmisen” lintuja. Papu on myös ollut tosielämän freeflight-lintu, joka aivan oikeasti on lennellyt ulkona vapaana kesäisin, aamulla ovi avattu ja illalla päästetty sisään. Onneksi nyppiminen oli jäänyt pois, tästä toiminnasta oli kuitenkin jäänyt pysyvä vaurio eikä Papun toisen puolen rinnassa olevat päällyssulat ole aivan normaali. Tällaista pientä kosmeettista häiriötä ei kuitenkaan kovin helposti edes huomaa kauempaa.

Niinpä meille sitten muutti toinenkin sijoitusharmaa eikä elämä ole käynyt tylsäksi sen jälkeen. Vaikka linnuilla ei siinä mie-

lessä vielä synkkaa yhteen, että ne olisivat kavereita millään tasolla, ne kommunikoivat toistensa kanssa aivan eri tavalla kuin muiden lintujen kanssa. Nämä molemmat harmaat ovat hyvin musikaalisia, lauleskelevat ja viheltelevät itsekeksimiäänkin sävelmiä. Niillä tuntuu välillä olevan kilpailu siitä kumpi keksii loistokkaamman sävelmän. Itselläni on myös tunne, että toinen harmaa auttaa toista selviämään harmaiden tyyppillisestä ”kauhistus”-efektistä uusien asioiden kohtaamisessa. Toisen uteliaisuus ajaa sen toisenkin usein tutkimaan tilannetta. He asuvat vielä omissa häkeissään, mutta sietävät kyllä toisiaan samalla ständillä, jos siinä on riittävästi tilaa kummallekin ja on mahdollisuus päästä poisikin halutessaan.

Papun kanssa haemme vielä sitä yhteistä säveltä käsiteltävyydessä ja toistemme eleiden ymmärtämisessä, sen verran sen oma persoonallisuus eroaa Jakosta, mutta alku on ollut erittäin lupaava ja annan sen tapahtua Papun omaan tahtiin mitenkään kiirehtimättä tai pakottamatta. Haasteita tulee vielä monia eteen, mutta yhdistyksen osaavien henkilöiden avulla, tuella ja neuvoilla tiedämme niistä selviävämme.

Nämä kaksi vähän vanhempaa lintua ovat kuin lottovoitto, jolla sai parempaa kuin koskaan osasi kuvitella. Kaksi suurta, harmaata persoonaa. He ovat olleet rakkaita edellisille kodeilleen ja heistä on tullut rakkaita meille, juuri sellaisina kuin he ovat. Ja harmaat osaavat olla, niin hyvässä kuin pahassa.

[» Palaa sisällysluetteloon](#)

Terminologiaa ja sanaselityksiä

Jackpot

Jackpot on koulutuksessa käytetty termi, joka nimensä mukaisesti on odottamaton ja yllättävä vahvisteiden "jättipotti" koulutettavalle eläimelle. Jos kouluttaja käyttää esimerkiksi pieniä maapähkinän paloja, voi hän jättipottina tarjota kokonaisen maapähkinän.

Yleensä jackpottia käytetään, kun koulutettava eläin ensimmäistä kertaa tekee jonkun siltä odotetun haastavan tai muuten hankalan asian. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi sitä, että linnun astuessa kädelle kokonaan ensimmäistä kertaa sille annetaan huomattavasti tavallista enemmän herkkuja.

Jackpot on kouluttajien keskuudessa kiistelty termi. Sen käytön hyödyllisyydelle ei varsinaisesti löydy tieteellistä näyttöä. Toisaalta siitä ei luultavasti ole mitään haittaakaan. Useat ammattikouluttajatkin käyttävät sitä ajoittain.

Lue lisää Karen Pryorin artikkelista "Jackpot: Hitting it Big"

<http://www.clickertraining.com/node/825>

Teksti: Jarmo Tuutti

Terminologia-palstalla esitellään lintuharrastukseen liittyviä termejä, jotka eivät välttämättä ole täysin tuttuja kaikille harrastajille.

Haluaisitko selvennystä johonkin termiin? Lähetä siitä ehdotus: sihteeri@kajuli.fi

Tee-se-itse-nurkka

Pelkkä ruoka leluna

Teksti ja kuvat: Hanna Miettinen

Täytetty chili

Porkkanan voi tarjota kokonaisena naatteineen päivineen

Siemenillä kuorrutettua vesi- ja hunajamelonia ja täytettyjä chilejä. Meloneiden kohdalla ei tarvitse tehdä mitään, senkus ripottelee siemenet päälle. Ne tarttuvat hyvin kiinni melonin tahmaiseen pintaan.

» [Palaa sisällysluetteloon](#)

Lukijan kuva

Persikka-aratti (*Aratinga aurea*) Risto (Kuva: Netta Nikkanen)

Haluatko kuvaamasi kuvan lukijan kuvaan? Lähetä se sähköpostilla sihteeri@kajjuli.fi ja se voidaan julkaista tällä sivulla. Kuvan koon ei tarvitse olla painolaatuinen, mutta mielellään yli 800 pikseliä leveä tai korkea. Turvallisinta on kuitenkin lähettää suurempi kuva.

[» Palaa sisällysluetteloon](#)